

III. Njemačka Švicarska

1. Nakon 1945. nastavili su se upotrebljavati za predadolescente razni biskupijski katekizmi; poslije 1956. često se upotrebljavao *Katolički katekizam za njemačke biskupije*; za djecu su se upotrebljavale razne vjerske knjižice; za mlade su se upotrebljavale školske knjige povijesti Crkve itd. Nije bilo programa u strogom smislu, nego samo programa za podjelu materije u odnosu na razne knjige za nastavu religije. Glavna svrha bila je prenošenje znanja i uvođenje u crkveni život. Kat. pouku obavljali su gotovo isključivo svećenici. Uz školsku r. n. postojalo je, za učenike i mlade koji su već napustili školu, kršćansko poučavanje (Christenlehre) nedjeljom. Nije bilo kat. komisija ni kat. centara ni mogućnosti formacije. Najznačajnija obnova k. u njemačkoj Š. zbiva se u desetljeću od 1965. do 1975.

1) *Sudjelovanje laika*. Gotovo istodobno bili su stvoreni kurikulumi za odgoj i obrazovanje dobrovoljnih vjeroučitelja laika (od 1963, u prvi trenutak po privatnoj inicijativi) i za

stručne vjeroučitelje (Kat. institut u Luzernu, 1964).

2) *Proširivanje svrhovitosti*. Napuštanje katekizama kao tekstova za školsku r. n. postalo je značajno zbog činjenice što se snažnije nastojao izričito odrediti odnos vjere i životne stvarnosti; odgajati temeljne rel. stavove, kao npr. poštovanje i zahvalnost; ostvariti odnose s Bogom Ocem, Isusom Kristom i Duhom Svetim; doživjeti prije svega iskustvo Crkve.

3) *Veći metodički izbor*. Npr. uz izlaganje, osobna djelatnost djece dobiva mnogo više prostora; sati religije svjesno se koncipiraju prema osjećajnom (stvoriti iskustvo i stvaralački ga razraditi) ili pak spoznajnom ključu (postupno izgraditi vjersko znanje). Za br. 2 i 3 usp. nadalje više od 50 izdanja Grenchner Arbeitsgemeinschaft.

4. *Ustrojstvo k.* Prvi program za k. jest program bazelske biskupije (1970). Nacrt kurikuluma (1972) bio je napušten, a namjesto njega objavljen je *Katechetischer Rahmenplan* (okvirni program) njemačke Š. (1975–1977).

5) *Nepostojanje službenih didaktičkih sredstava*. Uz neka sredstva švicarske (privatne) proizvodnje, koristile su se mnoge njemačke i austrijske knjige. Za biblijsku nastavu potvrđena je, kao jedinstven tekst, švicarska *Schulbibel* (ostvarena u suradnji između evangelika i katolika); zamijenila je *Jugendbibel*, koja je bila objavljena 1962. kao službeni didaktički tekst.

6) *Institucionalno učvršćenje*. Nakon 1965. stvaraju se po biskupijama u kratkim razmacima kat. komisije. Od 1967. postoji međubiskupijska kat. komisija (njemačke Š.), koja od 1974. raspolaže trajnim tajništvom (ured). I u većem broju kantona stvorene su kat. komisije i uredi, a osim njih i mnogi centri za audiovizualna sredstva.

7) *Intenzivniji odnos prema župi*. R. n. uvijek je bila vezana uz župu. Usprkos tome biskupijske su sinode (1972–1975) iznosile kao jedan od najvažnijih zahtjeva jačanje veze k. djece sa župom. Isto tako i

8) *Suradnju između vjeroučitelja i obitelji*.

9) *Ekumenska suradnja* (→ Reformirane crkve). Na institucionalnoj razini ekumenska suradnja do danas postoji samo u nekim kanto-

nima, ograničena na poučavanje Biblije.

Zalaganje u bliskoj budućnosti možda će proizlaziti iz spoznaje da k. sve više treba nastojati djeci ponuditi prvo uvođenje u vjeru. To će sigurno dovesti do izmjene u k. koja pripravlja za sakramente.

2. U velikoj većini kantona njemačke Š. k. djece (r. n.) uključena je, 1 ili 2 sata tjedno, u školski raspored svih godina osnovne škole. Osim toga, u 18 od 21 kantona nastavnici su zaduženi (od države, ili od Crkve, ili od njih obje) za biblijsku pouku u prvih šest godina osnovnih škola.

Kat. Rahmenplan donosi kao opći cilj: dijete treba naučiti živjeti s Bogom (temeljni kršćanski stavovi i shvaćanje vjere). Budući da je sve češće pomanjkanje iskustva crkvenog života, priprava djece za prvu ispovijed, za euharistiju i za potvrdu sve se više izvodi izvan školske sredine. Mjerodavnost Crkve razlikuje se od kantona do kantona; dakle, ne može se računati na kerigmatsku svrhovitost pri poučavanju Biblije.

3. Institucije, o kojima je bilo riječi u točki 1.6, izričito su odgovorne za k. djece. Vođenje kat. djelatnosti te, na poseban način, trajni odgoj vjeroučitelja općenito su povjereni kantonalnim kat. uredima. Kat. komisija za njemačku Š. i biskupijske komisije imaju nadalje ulogu usklađivanja. Jedini značajan dokument za cijelo područje njemačkog jezika jest Rahmenplan za k.

Osim učenika osnovnih škola, samo srednjoškolski studenti, a ne učenici u privredi, imaju redovitu kat. pouku. Razne crkvene omladinske grupe zalažu se za rel. odgoj upisanih. Što se tiče hendikepiranih, k. je povezana s općim pastoralom. K. odraslih, koja se procjenjuje kao važna stvarnost, poznaje, osim nedjeljnog propovijedanja, samo neredovite ponude (večeri za roditelje, opći župni događaji, centri za odgoj, neki časopisi).

OTHMAR FREI

Bibliografija

Tekstovi raznih biskupijskih sinoda (1972–1975): Ba Basel 1978; Coira, 1977; St. Gall, 1977; Lausanne–Geneve–Fribourg, 1978; COMMISSION ROMANDE DE CATÉCHESE, „Pour une catéchèse de l'enfance.”

Introduction au Plan-Cadre pour les diocèses de Suisse romande, Neuchâtel, s. d. (1984); „Katechetische Richtlinien für die Anstellung von Katecheten und Katechetinnen“, St. Gallen, 1975, 21984; „Deutschschweizerischer Katechetischer Rahmenplan“, Luzern, 1975–1977, 21982–1984; „Plan cadre pour la Catéchèse de l'enfance“, Neuchâtel, 1983; „Zur Kooperation der Kirchen im RU während der obl. Schulzeit“, u: »Schweiz. Kirchenzeitung« 144(1976) 510–512; O. FREI, „Der Religionsunterricht im Rahmen der Kinderkatechese nach der Synode 72“, Luzern, 1982 (bibl.); „Lignes Directrices Romandes pour la formation catéchétique“, Lausanne, 1983. Kat. časopisi: »Katechetische Informationen« (od 1969); „Praxis« (od 1970); RL (ekumenski, od 1972); »Catecho« (na francuskom, od 1983).

AMBROISE BINZ